

Toto zistenie čiastočne nekryje obsah spisov, čiastočne sa zakladá na mylnom právnom posúdení zistenej skutočnosti.

Podľa svedeckej výpovedi Aurela R. mali sumu 13.000 Kč zaplatiť priami dlžníci 1. apríla 1932 a je nesporné, že Markusom B. dokázaná výplata 13.000 Kč dňa 2. januára 1932 sa stala takým spôsobom, že priami dlžníci po pokonaní, uskutočnenom so žalobníkom, dali žalobníkovi zmenky, ktoré žalobník, opatvivší ich svojím podpisom, eskontoval v januári 1932 u D. banky a obdržal na tieto zmenky 13.000 Kč, ktoré zmenky boli priamymi dlžníkmi dňa 4. apríla 1932 vyplatené.

Ponevác podľa svedka Aurela R. mali zaplatiť dlžníci 13.000 Kč dňa 1. apríla 1932, táto suma v januári 1932 ešte ani sročná nebola a nebolo úmluvy, že žalobník mal dostať tieto zmenky ako platenie. Keď žalobník, ktorý tiež podpísal tieto jemu dané zmenky a tým aj on sa stal zmenkove zaviazaným, vyzdvihnul na tieto zmenky dňa 2. januára 1932 13.000 Kč, nemožno toto považovať za platenie so strany dlžníkov, stavšie sa dňa 2. januára 1932. Uvedená suma bola vyplatená priamymi dlžníkmi len 4. apríla 1932, keď priami dlžníci žalobníkom eskontované zmenky u banky zaplatili.

Preto mylným použitím materiálneho práva zistil odvolací súd, že žalobník obdržal dňa 2. januára 1932 13.000 Kč ako platenie od priamych dlžníkov na ich dlh a preto mylne zistil, že dlh priamych dlžníkov v čase zavedenia vyrovnacieho pokračovania činil 63.420 Kč 80 h, lebo podľa horeuvedeného činil v tom čase 76.420 Kč 80 h.

Žalovaný sa vyrovnal dotyčne svojho záväzku, jestvovavšieho v čase zavedenia vyrovnacieho pokračovania, t. j. že zo sumy 76.420 Kč 80 h zaplatí 45% kvótu v smysle ponúknutého vyrovnania. Ďalšie platenia druhého solidárneho dlžníka po zavedení vyrovnacieho pokračovania len tak by mali účinok na kvotálny záväzok žalovaného, keby prevyšovali 55% pohľadávky, jestvovavšej v čase zavedenia vyrovnacieho pokračovania (21 vyrov. por.).

Ponevác priami dlžníci zaplatili 13.000 Kč len po zavedení vyrovnacieho pokračovania, toto platenie nemá žiaden účinok na záväzok žalovaného a žalobník mohol prihlásiť svoju pohľadávku do vyrovnania v sume 76.420.80 Kč a má právo na to, aby žalovaný zaplatil jemu 45% kvótu z tejto sumy, v ktorej dlh priamych dlžníkov v čase zavedenia vyrovnacieho pokračovania trval.

Ponevác podľa schváleného vyrovnania žalovaný mal zaplatiť poslednú splátku 1. januára 1934, a tak do skončenia odvolacieho pokračovania celá kvóta mala byť už zaplatená, bolo treba zmenením rozsudku odvol. súdu žalovaného zaviazat' podľa výroku tohoto rozsudku.

Zistenie číselnosti pohľadávky žalobníka je len vecou počítania z nesporných súm. Žalovaný uznal kvótu zo 63.420 Kč 80 h, mal však platiť kvótu zo 76.420 Kč 80 h., diferencia je 13.000 Kč, z čoho 45% činí sumu 5.850 Kč, ktorú žalovaný má ešte zaplatiť.

Čís. 14456.

Odcudzením v inkulovanej vkladnej knižky nebola odcudzená vkladom vyjadrená hodnota (pre výpočet poisťovacej náhrady smerodajná).

(Rozh. z 18. VI. 1935, Rv III 444/34)

Žalovaná poisťovna poistila žalujúcu stranu proti škodám z krádeže vlámaním a to proti poškodeniu dvoch železných ohňuvzdorných pokladníc po Kč 3.000 (dovedna po výšku Kč 6.000) a proti krádeži hotových peňazí, cenných papierov, kupóny, losov, sporiteľničných knížiek v týchto dvoch pokladniciach uložených po výšku 100.000 Kč. — V noci dňa 30. septembra 1932 bola jedna z poistených pokladníc vylúpená a bola z nej odcudzená hotovosť 37.680.20 Kč. Na pokladnici bola vlámaním spôsobená škoda 1.200 Kč, tak že celá škoda vlámaním spôsobená a pod poistenie spadajúca činila 38.880.20 Kč. Zlodeji boli vypátraní a žalobkyni bolo vrátené 9.348 Kč, tak že konečná škoda činila 29.496.20 Kč. V čase krádeže bola vo vylúpenej pokladnici len hotovosť 37.680.20 Kč. V druhej pokladnici boli v deň krádeže dve vinkulované sporiteľničné knižky a to jedna na 250.000 Kč, druhá na 80.000 Kč, tedy dovedna na 330.000 Kč. Žalobkyňa domáhala sa žalobou zaplattenia svojej škody a to zaplattenia odcudzenej hotovosti 37.680.20 Kč s úrokami pri odpočítaní vrátenej sumy 9.348 Kč a zaplattenia 1.200 Kč ako náhrady škody, spôsobenej na pokladnici. Žalovaná strana zapierala nárok žalujúcej strany dotyčne 8.896 Kč, čo do splatnosti, dotyčne 21.340.20 Kč čo do základu a výšky. Tvrdila, že vinkulované vkladné knižky, znejúce na 330.000 Kč, treba započítať do poistených predmetov a počítala na tomto základe hodnotu poistených vecí sumou 367.680.20 Kč (t. j. knižky sumou 330.000 Kč a hotovosť sumou 37.680 Kč). Keďže poisťná suma činila len 100.000 Kč, vypočítala odškodné podľa §§ 478 a 480 obch. zák. a §§ 12, 13 poisť. podmienok podľa rovnice $367.680.20 \text{ Kč} : 100.000 = 28.296$ (t. j. ukradnutá hotovosť 37.680.20 Kč minus vrátená suma 9.384 Kč) : X, takže vychádza 7.996 Kč. K tejto sume pripočítala žalovaná náhradu za poškodenie pokladnice 1.200 Kč, tak že vychádza podľa nej 8.896 Kč, ktoré zaplatiť bola ochotná, avšak len 14 dní potom, až bude žalujúcou stranou uznaná alebo súdom určená (§ 18 poisť. podm.).

S ú d p r v e j s t o l i c e žalobe vyhovel. D ô v o d y: Sporná je medzi stranami otázka, či vinkulované knižky treba započítať do poistených predmetov alebo nie. Text poisť. smluvy znie doslovne: »Za hotové peniaze, cenné papiere, kupóny, losy, sporiteľničné knižky v uzamknutých dvoch shora uvedených pokladniciach po výšku 100.000 Kč«. Je vecou súdu zistiť, či vinkulované vkladné knižky patria medzi hodnoty v smluve uvedené. V rozhodnutí č. 2835 Sb. n. s. tr., zaoberal sa Najvyšší súd s povahou sporiteľničných knížiek a odôvodnil obsérne, že nevinkulovaná vkladná knižka má povahu papierov majiteľovi svedčiacich, kdežto vinkulovaná vkladná knižka nie je nositeľkou pohľadávky proti peňažnému ústavu, totiž nie je cenným papierom, ale len jedným z prostriedkov k realizovaniu pohľadávky, na ktorú znie. Taká vkladná knižka vôbec nie je určená k obchodu, je v rukách každého držiteľa len papierom legitimačným, ktorý je sám o sebe bezcenným. Už z toho vyplýva, že sporné vinkulované knižky nemožno pokladať za »sporiteľničné knižky« v texte poisť. smluv uvedené, a to tým menej, lebo poisťovna kategóriu »sporiteľničné knižky« zaraďuje medzi ostatné poistené predmety: »Hotové peniaze, cenné papiere, kupóny, losy«, to jest medzi také hodnoty, ktoré sú typické cenné papiere a k obchodu určené. Keďže však vinkulované vkladné knižky takého charakteru postrádajú, treba vysloviť, že poisťovacia smlu-

va sa ich netýka. Toto stanovisko zodpovedá aj prirodzenému právnomu citu a životnej praxi. Ak mám vkladnú knižku a ak som dal knižku vinkulovať, učinil som tak preto, aby som pri prípadnej strate knižky bol chránený proti strate vkladu a nie je treba, aby som takú knižku dal ešte poistiť proti krádeži vlámaním. Správnosť tohoto stanoviska uznávajú však aj poisťovacie ústavy samy. Tarifa, pre poistenie proti vlámaniu pre poisť. ústavy na Slovensku platná, predpisuje v oddieli VI. (kancelárie, obchody, nemoc. poisťovne) pre vinkulované sporiteľničné knižky prémie o 50% nižšie než pre vinkulované sporiteľničné knižky, pre ktoré platí tá istá sadzba ako pre hotové peniaze, valuty, kupóny, atď. V súdenom prípade použila žalovaná strana pre všetky shora uvedené poistené hodnoty tej istej sadzby. Aj táto okolnosť je plným dôkazom na to, že sporné vinkulované knižky neboli poistené. Márne sa snaží preto žalovaná strana vysvetľovať, že rozdiel medzi vinkulovanou a nevinkulovanou knižkou pozostáva vlastne len v otázke ľahšej resp. ťažšej možnosti k realizovaniu knižky a márne poukazuje na to, že zlodej knižky by mohol aj falšovať podpis, na ktorý je vklad viazaný a týmto spôsobom vklad vybrať. Proti tomuto nech je len toľko podotknuté, že peňažný ústav by ani nebol liberovaný, keby vinkulovaná knižka na základe zfalšovaného podpisu bola realizovaná. Z uvedeného vyplýva, že v súdenom prípade treba označiť ako poistené predmety len hotové peniaze, vlámaním stihnuté a je preto žalovaná strana povinná škodu v plnej výške nahradiť, pretože poisťná suma je vyššia, než hodnota ukradnutých predmetov.

O d v o l a c í s ú d tento rozsudok potvrdil.

N a j v y š š í s ú d dovolacej žiadosti vyhovel len čo do úrokov z prisúdenej istiny, ináč dovoláciu žiadosť zamietol. Zamietnutie dovolacej žiadosti o d ô v o d n i l takto:

Podľa nesporného prednesu strán započítala žalovaná poisťovna pri vypočítaní odškodného medzi poistené hodnoty aj vklad 330.000 Kč, na ktorý znely vinkulované sporiteľničné knižky v druhej poistenej pokladnici v čase vlámania uložené.

Je tedy spor rozhodujúcou otázkou, či bol poistený tento vklad a nie otázka, či sa poistenie vzťahovalo aj na iný hmotný záujem žalobkyne, ktorý by žalobkyni odcudzením vinkulovaných knižiek mohol vzniknúť, ktorého sa však prítomný spor netýka.

Touto druhou otázkou sa nižšie súdy nezaoberali a preto ich zistenie, že na sporné vinkulované sporiteľničné knižky poistenie sa nevzťahovalo, treba vykladať tak, že vklad na vinkulované knižky nebol poistený, lebo vinkulované sporiteľničné knižky nie sú papierom majiteľovi svedčiacim, a že preto odovzdaním vinkulovanej knižky sa vlastníctvo vkladu neprevádza a tak odcudzením sporiteľničnej knižky nebola odcudzená vkladom vyjadrená hodnota, ako to nižšie súdy podrobne a správne odôvodnili.

Čís. 14470.

I. Ustanovenie odst. 3 čl. XXXV zák. č. 54/1932 Sb. z. a n. o snížení odpočívnych a zaopatrovacích požitkov pozostalých po bankových zamestnancoch vzťahuje sa aj na požitky, ktoré boli smluvené medzi